

Integrowana Produkcja Roślin - zasady certyfikacji.

Integrowana Produkcja Roślin

- ▶ IP to nowoczesny i rozwijający się system uprawy, który uwzględnia oczekiwania odbiorców w stosunku nie tylko do atrakcyjnie wyglądających owoców, warzyw i innych płodów rolnych, ale również produktów o wysokich walorach jakościowych. System integrowanej produkcji umożliwia uzyskanie płodów rolnych o najwyższych wartościach biologicznych i odżywczych oraz bezpiecznych dla zdrowia ludzi.

1363,77 zł/ha

IP- podstawa prawna.

- ▶ Od roku 2004 na mocy artykułu 5. Ustawy z dnia 18 grudnia 2003 o ochronie roślin istnieje możliwość dobrowolnego uczestniczenia w systemie IP, którego nadzór znajduje się w kompetencjach Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.
- ▶ Integrowana Produkcja Roślin oznacza zastosowanie szeregu wymagań, ujętych w rozmaitych ustawach i rozporządzeniach, z **Ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin na czele oraz metodykach integrowanej produkcji (45)** zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Wykaz obowiązujących metodyk na stronie PIORIN

METODYKI INTEGROWANEJ PRODUKCJI ROŚLIN OBOWIĄZUJĄCE (OD 2023 R. DO TERAZ)

Pliki do pobrania

 burak	Metodyka IP buraka
 cukinia, kabaczek i palison	Metodyka IP cukinii, kabaczka i palisona
 dynia olbrzymia i pizmowa	Metodyka IP dyni olbrzymiej i pizmowej
 gryka	Metodyka IP gryki
 jęczmień browarny	Metodyka IP jęczmienia browarnego
 proso	Metodyka IP prosa
 sałata polowa	Metodyka IP sałaty polowej
 seler korzeniowy	Metodyka IP selera korzeniowego
 soja	Metodyka IP soi

METODYKI INTEGROWANEJ PRODUKCJI ROŚLIN OBOWIĄZUJĄCE (OD 2024 R. DO TERAZ)

Pliki do pobrania

 agrest	Metodyka IP agrestu
 aronia	Metodyka IP aronii
 borówki wysokie	Metodyka IP borówki wysokiej
 brokuły	Metodyka IP brokułów
 chmiel	Metodyka IP chmielu
 brzoskwinia i morela	Metodyka IP brzoskwiń i moreli
 buraki ćwikłowe	Metodyka IP buraków ćwikłowych
 cebula	Metodyka IP cebuli

Ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, Rozdział 6

- ▶ **Zamiar stosowania integrowanej produkcji roślin zainteresowany producent roślin (nie dotyczy zwierząt) zgłasza corocznie podmiotowi certyfikującemu, nie później niż 30 dni przed siewem albo sadzeniem roślin, albo - w przypadku roślin wieloletnich do dnia 1 marca każdego roku.**

PYTANIA I ODPOWIEDZI DO INTEGROWANEJ PRODUKCJI ROŚLIN

Co należy wykonać przed zgłoszeniem się do jednostki certyfikującej?

1. Sprawdzić na stronie Inspekcji (<http://piorin.gov.pl/publikacje/metodyki-ip/>) czy gatunek rośliny posiada zatwierdzoną przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa metodykę IP.
2. Przeanalizować metodykę dla wybranego/ych gatunku/ów pod kątem możliwości spełnienia wymogów IP (np. płodozmian, badania składników pokarmowych, występowanie agrofagów szkodliwych).
3. Ukończyć szkolenie z IP potwierdzone zaświadczeniem
4. Zgłosić się nie później niż 30 dni przed siewem albo sadzeniem roślin, a w przypadku roślin wieloletnich do dnia 1 marca każdego roku do jednostki certyfikującej.

▶ **Zgłoszenie zawiera:**

▶ dane osobowe

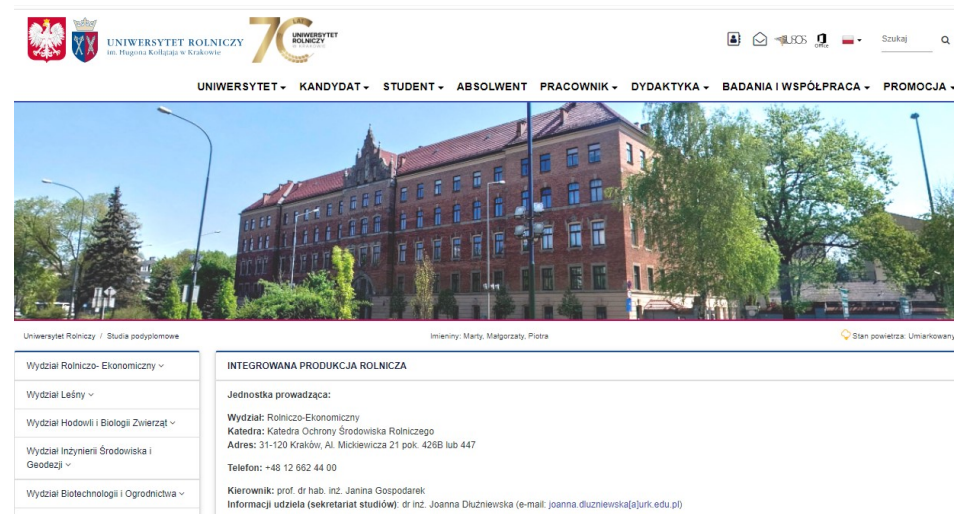
▶ informację o gatunkach i odmianach roślin (tylko produkcja roślinna)

▶ kopię zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie integrowanej produkcji roślin lub kopię zaświadczenia albo kopie innych dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań określonych w art. 64 ust. 4 lub 7.

▶ 4. Szkolenie podstawowe w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, w zakresie stosowania środków ochrony roślin i w zakresie **integrowanej produkcji roślin, nie jest wymagane od osób, które posiadają:**

▶ 1) zaświadczenie wydane przez **szkołę ponadpodstawową lub szkołę wyższą** stwierdzające, że w dokumentacji przebiegu nauczania tej osoby zostały uwzględnione wszystkie zagadnienia ujęte w programie szkolenia w danym zakresie

- ▶ Uprawnienia uzyskane na podstawie ust. 4 są ważne przez okres 5 lat od dnia uzyskania wykształcenia lub kwalifikacji, określonych w ust. 4. Po upływie tego okresu zachowanie tych uprawnień wymaga ukończenia szkolenia uzupełniającego w odpowiednim zakresie.

UNIWERSYTET ROLNICZY im. Hugona Kołłątaja w Krakowie 70 UNIWERSYTET ROLNICZY

UNIwersytet KANDYDAT STUDENT ABSOLWENT PRACOWNIK DYDAKTYKA BADANIA I WSPÓLPRACA PROMOCJA

Wydział Rolniczo-Ekonomiczny
Wydział Leśny
Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt
Wydział Inżynierii Środowiska i Geodazji
Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa

INTEGROWANA PRODUKCJA ROLNICZA

Jednostka prowadząca:
Wydział Rolniczo-Ekonomiczny
Katedra: Katedra Ochrony Środowiska Rolniczego
Adres: 31-120 Kraków, Al. Mickiewicza 21 pok. 426B lub 447
Telefon: +48 12 662 44 00

Kierownik: prof. dr hab. inż. Janina Gospodarek
Informacji udziela (sekretariat studiów) dr inż. Joanna Dłużniewska (e-mail: joanna.dluzniewska@urk.edu.pl)

- ▶ Jeżeli zgłoszenie, nie zawiera informacji, o których mowa, podmiot certyfikujący wzywa producenta roślin do usunięcia braków w wyznaczonym terminie. W przypadku nieusunięcia braków w wyznaczonym terminie, podmiot certyfikujący informuje na piśmie producenta roślin o odmowie przyjęcia zgłoszenia. (W roku 2023 było 8 podmiotów).

Lp.	Nazwa upoważnionego podmiotu	Adres i siedziba podmiotu (kod pocztowy oraz miejscowość)	Udzielający upoważnienia Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa
1	„PNG” Sp. z o.o.	26-021 Daleszyce	Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Kielcach
2	QA Solutions Sp. z o.o.	30-443 Kraków	Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie
3	Kiwa COBICO Sp. z o.o.	32-020 Wieliczka	Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie
4	Centrum Jakości AgroEko Sp. z o.o.	01-171 Warszawa	Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie
5	SGS Polska Sp. z o.o.	02-305 Warszawa	Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie
6	TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.	41-800 Zabrze	Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie
7	BIOCERT MAŁOPOLSKA Sp. z o.o.	31-503 Kraków	Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie
8	EKOOGWARANCJA PTRE Sp. z o. o.	02-679 Warszawa	Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie
9	Krajowe Centrum Badań i Certyfikacji "Gwarantowana Jakość" Sp. z o. o.	61-619 Poznań	Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu
10	ECO2 Sp. z o.o.	10-416 Olsztyn	Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie

Zgłoszenie przystąpienia do certyfikacji Integrowanej Produkcji Roślin

(miejscowość, data)

Zgłoszenie pierwsze na rok	☐	Korekta zgłoszenia na rok	☐
Imię i nazwisko/ Nazwa:			
Miejsce zamieszkania lub adres siedziby producenta:	Województwo:	Powiat:	Gmina:
	Adres (ulica, nr domu/lokalu, kod pocztowy, poczta):		
PESEL lub REGON (w przypadku firm):			
Numer ARiMR (jeśli jest nadany):			
Dane do faktury:	Nazwa:		
	Adres:		
	NIP:		
Nr telefonu:			
Adres e-mail:			
Nazwa grupy (jeśli Producent należy do grupy):			
Uczestnictwo w innych systemach certyfikacji:	☐ GlobalG.A.P. ☐ Inne:		
	☐ ChOG, ChNP, GTS, nazwa produktu:		
Podwykonawstwo* (jeśli tak, to w jakim zakresie):	☐ TAK ☐ NIE Zakres:.....		
Dodatkowa inspekcja	Wietnam: ☐ TAK		NIE ☐
	Inna:		

Miejsce prowadzenia upraw – adres gospodarstwa (wypełnić, jeżeli jest inny niż dane powyżej):

miejscowość ulica nr domu

kod pocztowy i poczta: gmina:

powiat: województwo:

* - jako podwykonawstwo rozumie się np. wykonywanie zabiegów przez przeszkoloną osobę, która nie jest zgłoszona do certyfikacji IPR; wynajmowanie magazynu do przechowywania plonów. Podczas kontroli niezbędne jest okazanie umowy z podwykonawcą oraz wymaganych dokumentów potwierdzających jego kompetencje.

Do zgłoszenia jako załącznik dołączam**:

- Plik excel z wykazem zgłaszanych do certyfikacji Integrowanej Produkcji Roślin upraw – P06/F03/1
- Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie integrowanej produkcji roślin
- Kopię innych dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań określonych w art. 64 ust. 4 lub 7 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2022 r. poz. 2185, z późn. zm.).

**Zaznaczyć właściwe

P06/F03

Obowiązuje od: 03.07.2023
Strona 1 z 2

Numer w rejestrze producentów roślin

**NOTATNIK
INTEGROWANEJ PRODUKCJI ROŚLIN**

.....
(gatunek rośliny)

.....
(rok)

Imię:
Nazwisko:
Miejsce zamieszkania:
Adres:

albo

Nazwa:
Siedziba:
Adres:

SPIS TABEL

Podmiot certyfikujący

- ▶ Prowadzi i aktualizuje rejestr producentów roślin, którzy zgłosili zamiar stosowania integrowanej produkcji roślin.
- ▶ Rejestr, jest prowadzony na potrzeby Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.
- ▶ Podmiot certyfikujący prowadzi kontrolę producentów roślin stosujących integrowaną produkcję roślin.
- ▶ Czynności kontrolne obejmują w szczególności sprawdzenie spełnienia wymagań oraz pobieranie próbek roślin i produktów roślinnych do badań na obecność pozostałości środków ochrony roślin oraz poziomów azotanów, azotynów i metali ciężkich

Podmiot certyfikujący

- ▶ Badaniom, o których mowa, poddaje się rośliny lub produkty roślinne u nie mniej niż 20% producentów roślin wpisanych do rejestru,, przy czym w pierwszej kolejności badania przeprowadza się u producentów roślin, w przypadku których istnieje podejrzenie niestosowania wymagań integrowanej produkcji roślin.
- ▶ Badania, przeprowadza się w laboratoriach posiadających akredytację.

Podmiot certyfikujący

- ▶ Osoba prowadząca czynności kontrolne **jest uprawniona do:**
- ▶ żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, **okazania dokumentów lub innych nośników informacji** oraz udostępnienia innych informacji mających związek z przedmiotem kontroli;
- ▶ **dokonywania oględzin roślin**, produktów roślinnych, materiału siewnego, środków ochrony roślin, sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, obiektów, pomieszczeń, środków transportu oraz innych przedmiotów, w zakresie objętym kontrolą;
- ▶ **pobierania próbek roślin i produktów roślinnych do badań na obecność pozostałości środków ochrony roślin oraz poziomów azotanów, azotynów i metali ciężkich.**

Podmiot certyfikujący

- ▶ Za przeprowadzenie czynności kontrolnych, w tym pobranie próbek roślin i produktów roślinnych do badań, o których mowa w ust. 2, oraz za przeprowadzenie tych badań podmiot certyfikujący może pobrać wynagrodzenie.
- ▶ Podmiot certyfikujący zamieszcza na swojej stronie internetowej cennik opłat pobieranych za przeprowadzenie czynności kontrolnych, w tym za pobranie próbek roślin i produktów roślinnych do badań, oraz za przeprowadzenie tych badań.

Cennik opłat za przeprowadzenie procesu certyfikacji Integrowanej Produkcji Roślin

Jako proces certyfikacji rozumie się takie czynności jak: rejestrację producenta, przeprowadzenie inspekcji, pobranie prób do badań oraz przeprowadzenia badań (min. 20% producentów), wydanie certyfikatu, prowadzenia nadzoru nad wydanym certyfikatem.

Podane ceny są cenami netto i należy do nich doliczyć podatek 23% VAT. Wycena odbywa się na podstawie zgłoszenia przesłanego przez producenta. Zmniejszanie powierzchni jest możliwe tylko przed przydzieleniem inspektora do kontroli.

Powierzchnia zgłoszona do certyfikacji	Do 10 ha	Od 10,01 do 50 ha	Od 50,01 do 100 ha	Od 100 ha
Opłata roczna do 3 gatunków włącznie	1250,00 zł netto	1500,00 zł netto	1900,00 zł netto	2900,00 zł netto

- Każdy kolejny gatunek (4 i więcej) – 200 zł netto/gatunek
- Wydanie duplikatu certyfikatu – 50 zł netto
- Wydanie certyfikatu w innym języku niż język polski – 250 zł netto
- Przeprowadzenie dodatkowej kontroli w gospodarstwie – 450 zł netto
- Kontrola wymagań na eksport jabłek do Wietnamu – 400 zł netto
- Rezygnacja z certyfikacji w dniu inspekcji – 250 zł netto

Opłata za certyfikację przelewem, w terminie 14 dni od otrzymania faktury pro-forma od inspektora w trakcie kontroli.

Nr konta: 26 1030 0019 0109 8530 0039 4154

P06/F02

Obowiązuje od: 15.02.2024

Cennik opłat

Cennik opłat za proces certyfikacji* podmiotów prowadzących Integrowaną Produkcję Roślin, obowiązujący w Biocert Małopolska Sp. z o.o. w 2024 r.

Wysokość opłat zgodnie z tabelą poniżej.

Opłata zawiera koszty kontroli, wydania i nadzoru nad certyfikatem, koszty poboru i badania próbek wynikających z analizy oceny ryzyka. Biocert Małopolska Sp. z o.o. **nie pobiera dodatkowych opłat** z tytułu delegacji.

Proces certyfikacji do 3 gatunków roślin i powierzchni:	Cena netto PLN	Cena brutto PLN
do 5,00 ha	1300,80	1600,00
od 5,01 do 20,00 ha	1463,41	1800,00
od 20,01 do 50,00 ha	1699,19	2090,00
od 50,01 do 100,00 ha	2000,00	2460,00
od 100,01 do 200,00 ha	2682,93	3300,00
od 200,01 do 300,00 ha	3333,33	4100,00
od 300,01 do 400,00 ha	4065,04	5100,00
od 400,01 do 500,00 ha	4959,35	6100,00
od 500,01 do 600,00 ha	5772,36	7100,00
powyżej 600,01 ha	wycena indywidualna	
Każdy dodatkowo zgłoszony do certyfikacji gatunek roślin	284,55	350,00

PROMOCJA do 31.03.2024 r.

Proces certyfikacji:	Cena netto PLN	Cena brutto PLN
do 3 ha i 1 gatunek	1000,00	1230,00

*) Proces certyfikacji obejmuje:

- przyjęcie i weryfikację Zgłoszenia zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin oraz pozostałej dokumentacji wnioskowej,
- wystawienie zaświadczenia o wpisie do rejestru producentów,
- przeprowadzenie kontroli w gospodarstwie,
- **pobranie próbek do badań i badanie próbek** na pozostałość środków ochrony roślin u min. 20% producentów, którzy zgłosili zamiar stosowania integrowanej produkcji do jednostki certyfikującej i zostali wpisani do rejestru producentów prowadzonych przez jednostkę zgodnie z art. 56 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 o środkach ochrony roślin,

IX. LISTA KONTROLNA DLA UPRAW SADOWNICZYCH

Wymagania podstawowe (zgodność 100% tj. 28 punkty)			
Lp.	Punkty kontrolne	TAK/NIE	Komentarz
1.	Czy producent prowadzi produkcję i ochronę roślin według szczegółowych metodyk zatwierdzonych przez Głównego Inspektora?	☐ / ☐	
2.	Czy producent posiada aktualne szkolenie IP potwierdzone zaświadczeniem z zastrzeżeniem art. 64 ust. 4, 5, 7 i 8 ustawy o środkach ochrony roślin?	☐ / ☐	
3.	Czy producent stosuje środki ochrony roślin wyłącznie z wykazu środków zalecanych do IP	☐ / ☐	
4.	Czy w gospodarstwie znajdują się i są przechowywane wszystkie wymagane dokumenty (np. metodyki, notatniki)?	☐ / ☐	
5.	Czy Notatnik IP jest prowadzony prawidłowo i na bieżąco?	☐ / ☐	
6.	Czy producent systematycznie dokonuje obserwacji kontrolnych upraw i odnotowuje je w notatniku?	☐ / ☐	
7.	Czy producent postępuje z pustymi opakowaniami po środkach ochrony roślin i środkami przeterminowanymi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa?	☐ / ☐	
8.	Czy ochrona chemiczna roślin jest zastępowana metodami alternatywnymi wszędzie tam gdzie jest to uzasadnione?	☐ / ☐	

uprawy oraz wielkości plonu.

17. LISTA OBLIGATORYJNYCH CZYNNOŚCI I ZABIEGÓW W INTEGROWANEJ PRODUKCJI PSZENICY OZIMEJ I JAREJ

Wymagania obligatoryjne (zgodność 100%, tj. 14 punktów)			
Lp.	Punkty kontrolne	TAK/NIE	Komentarz
1.	Stosowanie odpowiedniego płodozmiaru – wskazanego w metodyce (patrz rozdz. 3.3.)	☐ /	
2.	Dobór odmian o zwiększonej odporności/tolerancji na co najmniej jednego sprawcę chorób np. łamliwość źdźbła, septoriozę paskowaną liści pszenicy, rdzę żółtą, rdzę brunatną (patrz rozdz. 4.)	☐ /	
3.	Wykonanie przed siewem zabiegów agrotechnicznych w celu ograniczenia zachwaszczenia – bez stosowania herbicydów przedwiosennych i doglebowych (patrz rozdz. 5.1.)	☐ /	
4.	Stosowanie kwalifikowanego i zaprawionego materiału siewnego i siew w odpowiedniej normie i terminie (patrz rozdz. 5.2.)	☐ /	
5.	Wykonywanie analizy pH gleby i zawartości głównych składników pokarmowych (NPK i Mg) zgodnie z cyklami wskazanymi w metodyce potwierdzone dokumentami (patrz rozdz. 6.1. i 6.2.)	☐ /	
6.	Stosowanie w odpowiednich terminach i dawkach nawożenia makro- i mikroelementami w zależności od typu i pH gleby po uprzednim przeprowadzeniu bilansu składników pokarmowych wykonanym według wskazań w metodyce (patrz rozdz. 6.1.)	☐ /	

Wymagania dodatkowe dla polowych upraw rolniczych (zgodność min. 50% tj. 8 punktów)			
Lp.	Punkty kontrolne	TAK/NIE	Komentarz
1.	Czy uprawiane odmiany roślin zostały dobrane pod kątem integrowanej produkcji roślin?	☐ / ☐	
2.	Czy każde pole jest oznaczona zgodnie z wpisem w Notatniku IP?	☐ / ☐	
3.	Czy producent wykonał wszystkie niezbędne zabiegi agrotechniczne zgodnie z metodykami IP?	☐ / ☐	

są poprawne.

Zalecenia (realizacja min. 20% tj. 2 punktów)			
Lp.	Punkty kontrolne	TAK/NIE	Komentarz
1.	Czy dla gospodarstwa są sporządzone mapy glebowe?	☐ / ☐	
2.	Czy nawozy nieorganiczne są magazynowane w czystym i suchym pomieszczeniu?	☐ / ☐	
3.	Czy wykonano analizę chemiczną nawozów organicznych na zawartość składników pokarmowych?	☐ / ☐	
4.	Czy oświetlenie w pomieszczeniu gdzie przechowywane są środki ochrony roślin umożliwia odczytywanie informacji	☐ / ☐	

Zacznij pisać aby wyszukać...

AKTUALNOŚCI

63. Ogólnopolska Naukowa Konferencja Ochrony Roślin Sadowniczych „Strategia JEDNO ZDROWIE w aspekcie ochrony roślin sadowniczych”

15 LUTEGO 2024

Komunikat w sprawie wycofania zoocydów zawierających klofentezynę

13 LUTEGO 2024

Komunikat w sprawie zoocydów zawierających abamektynę

13 LUTEGO 2024

WYDARZENIA

Seminarium nt. „Ocena jakości materiałów

Vpisz tutaj, aby wyszukać

ROŚLINY SADOWNICZE – PROGRAMY OCHRONY

[Program ochrony jabłoni](#)

[Program ochrony śliwy](#)

[Program ochrony truskawki](#)

[Program ochrony borówki wysokiej](#)

[Program ochrony maliny](#)

[Program ochrony porzeczki czarnej](#)

[Program ochrony agrestu](#)

[Program ochrony gruszy](#)

[Program ochrony winorośli uprawianej w polu](#)

[Program ochrony porzeczki czerwonej i białej](#)

[Program ochrony brzoskwini](#)

[Program ochrony leszczyny](#)

„Wsparcie doradcze w zakresie ekoschematów”

Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin

www.cdr.gov.pl

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO W BRWINOWIE

ZAKRES TERYTORIALNY

Zakres terytorialny: Na poziomie krajowym

Opis zakresu terytorialnego:

Produkcja roślin w certyfikowanym systemie jakości jest gwarancją wprowadzania na rynek żywności wyprodukowanej w sposób zrównoważony. Wskazane jest promowanie przyjaznych środowisku metod produkcji na terenie całego kraju.

OPIS INTERWENCJI

Założeniem interwencji jest udzielanie pomocy do prowadzenia w danym roku upraw zgodnie z **metodykami integrowanej produkcji roślin pod nadzorem podmiotów certyfikujących. Potwierdzeniem prowadzenia upraw** zgodnie z określonymi metodami, będzie wydanie certyfikatu krajowego systemu jakości – Integrowana Produkcja Roślin (IP), który funkcjonuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2020 poz. 2097).

Dodatkowo rolnicy będą zobowiązani do zachowania w danym roku kalendarzowym, w którym wystąpią o wsparcie, wszystkich posiadanych w gospodarstwie trwałych użytków zielonych.

OPIS INTERWENCJI

Rolnicy prowadząc uprawy zgodnie z metodyką integrowanej produkcji roślin będą **pozytywnie oddziaływać na środowisko** poprzez efektywne i przyjazne wykorzystanie zasobów takich jak np. woda, gleba, środki ochrony roślin, nawozy, nasiona, maszyny rolnicze.

Dodatkowo poprzez obowiązek zachowania trwałych użytków zielonych, które pozytywnie wpływają na magazynowanie glebowej substancji organicznej i próchnicy, poprawią na poziomie gospodarstwa zdolność gleby do magazynowania wody i jej odporność na erozję.

OPIS INTERWENCJI

Określone w metodykach sposoby prowadzenia uprawy są połączeniem wielu ważnych praktyk rolniczych, które łączą ze sobą cele środowiskowe i ekonomiczne. Wśród nich możemy wyróżnić praktyki odnoszące się m.in. do :

- stosowania **odpowiedniego płodozmianu**;
- przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin, zaostrzone o obligatoryjne stosowanie metod ochrony roślin **alternatywnych dla metod chemicznych**, w szczególności **metod biologicznych** i zredukowanie palety środków ochrony roślin o te, które mają najbardziej negatywny wpływ na środowisko;
- **zabiegów agrotechnicznych** zastępujących stosowanie herbicydów przedwschodowo i doglebowo;
- wykorzystywania **odmian odpornych na choroby**, szkodniki, czy też niedobory wody;
- **stosowania kwalifikowanego materiału siewnego**;
- prowadzenia nawożenia **według potrzeb pokarmowych roślin**, przy wykorzystaniu aktualnych badań gleby na składniki pokarmowe i pH gleby;
- dbałości o zwiększenie liczby organizmów pożytecznych w pobliżu uprawy poprzez **zarośla śródpolne, pasy kwietne, ustawianie domków dla murarek, kopców dla trzmieli**;
- stworzenie odpowiednich warunków do obecności **ptaków drapieżnych** tj. ustawianie tyczek spoczynkowych;
- czyszczenia maszyn i sprzętu wykorzystywanego w uprawie roślin m.in. w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się szkodliwych organizmów.

OPIS INTERWENCJI

Metodyki integrowanej produkcji opracowywane zostały przy współudziale jednostek naukowych i stanowią dorobek ich wieloletnich prac badawczych i najlepszych praktyk rolniczych. Metodyki będą mogły być modyfikowane zgodnie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami i pracami badawczymi.

Wsparciem w ramach interwencji będzie objęta:

- powierzchnia gruntów, na których były uprawiane poszczególne rośliny uprawne z takich grup upraw jak: **rolnicze, warzywne, sadownicze, jagodowe** - dla których zostały opracowane metodyki IP oraz
- powierzchnia **trwałych użytków zielonych** zadeklarowanych w danym roku we wniosku o płatność (z wyłączeniem trwałych użytków zielonych cennych przyrodniczo wyznaczonych w ramach GAEC 9).

Warunki kwalifikowalności

- Beneficjent jest **posiadaczem gospodarstwa** rolnego położonego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i prowadzi działalność rolniczą;
- Minimalne wymagania: kwalifikujący się obszar gospodarstwa, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o płatności bezpośrednie, **jest nie mniejszy niż 1,00 ha** albo w przypadku rolników posiadających mniej niż 1,00 ha, ale otrzymujących **płatności do zwierząt**, minimalna kwota płatności bezpośrednich, która może zostać im wypłacona wynosi co najmniej 200,00 euro;
- Działka deklarowana do wsparcia, o minimalnej powierzchni 0,1 ha, musi być położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

Beneficjent:

- Rolnik aktywny zawodowo.

ZAKRES I WYSOKOŚĆ WSPARCIA

Płatność roczna przyznawana do:

- **powierzchni upraw**, z których pochodzą produkty roślinne opatrzone w danym roku certyfikatem Integrowanej Produkcji Roślin oraz
- **powierzchni trwałych użytków zielonych** odpowiadającej równowartości powierzchni upraw z których pochodzą produkty roślinne opatrzone w danym roku certyfikatem Integrowanej Produkcji Roślin.

ZAKRES I WYSOKOŚĆ WSPARCIA

Stawka:

1363,77 zł - do powierzchni upraw z których pochodzą produkty roślinne opatrzone w danym roku certyfikatem Integrowanej Produkcji Roślinnej;
- do powierzchni trwałych użytków zielonych, odpowiadającej równowartości powierzchni upraw z których pochodzą produkty roślinne opatrzone w danym roku certyfikatem Integrowanej Produkcji Roślin.

Szacowana stawka - 292,13 Euro/ha

Przy szacowaniu wysokości stawki wzięto pod uwagę poziom ambicji ekoschematu, koszty jakie będą musiały być spełniane przez rolników w ramach interwencji oraz dotychczasowe doświadczenia z uczestnictwa rolników w krajowym systemie jakości - Integrowana Produkcja, mając na względzie zapewnienie odpowiedniej wysokości wsparcia w stosunku do ponoszonych nakładów wynikających z realizacji ekoschematu.

Dziękuję za uwagę

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO W BRWINOWIE

www.cdr.gov.pl

ul. Pszczelińska 99, 05-840 Brwinów • tel. 22 729 66 34 do 38, fax 22 729 72 91 • e-mail: sekretariat@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W KRAKOWIE

ul. Meiselsa 1, 31-063 Kraków
tel. 12 424 05 00
fax 12 424 05 05
e-mail: krakow@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W POZNANIU

ul. Winogrady 63, 61-659 Poznań
tel. 61 823 20 81
fax 61 820 19 71
e-mail: poznan@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W RADOMIU

ul. Chorzowska 16/18, 26-600 Radom
tel. 48 365 69 00
fax 48 365 49 70
e-mail: radom@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W WARSZAWIE

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel. 22 623 28 49
tel. 22 623 28 50
e-mail: warszawa@cdr.gov.pl

Doskonalimy kadrę doradztwa rolniczego

Szkolenie uzupełniające dla doradców rolniczych
„Wsparcie doradcze w zakresie ekoschematów”

Biologiczna ochrona upraw

www.cdr.gov.pl

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO W BRWINOWIE

Biologiczna ochrona upraw

Rosnąca **świadomość społeczeństwa w zakresie zagrożeń dla zdrowia ludzi i bezpieczeństwa środowiska** w istotny sposób przyczyniła się do intensyfikacji działań mających na celu ograniczenie jakiegokolwiek ryzyka w tym zakresie.

W ochronie roślin działania te odnoszą się głównie do obszarów ryzyka związanego z powszechnym **stosowaniem środków chemicznych**. Obowiązujące obecnie przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009, dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, jednoznacznie stwierdzają, że „... **zawsze wtedy, gdy jest to możliwe, priorytetowo należy traktować niechemicznie i naturalne rozwiązania alternatywne**”.

Źródło: Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy

Biologiczna ochrona upraw

Jedną z najszerzej stosowanych grup niechemicznych metod ochrony roślin są **metody biologiczne**.

Wykorzystują one bezpieczne dla zdrowia ludzkiego i środowiska pożyteczne czynniki biologiczne. Pod względem pochodzenia czynniki te dzielone są na dwie główne grupy, tj. naturalnie występujące w danym środowisku **oraz pochodzące z innych obszarów i/lub produkowane przemysłowo, a następnie wprowadzane lub uwalniane do danego środowiska.**

Źródło: Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy

Biologiczna ochrona upraw

Biologiczne zwalczanie w ochronie roślin polega na celowym **wykorzystaniu jednego żyjącego organizmu w ograniczaniu populacji drugiego**. W praktyce zjawisko to znalazło zastosowanie w zwalczaniu szkodników i chorób roślin oraz chwastów.

Do biologicznego zwalczania wykorzystuje się mikroorganizmy chorobotwórcze, na przykład **bakterie, grzyby oraz wirusy**, a także makroorganizmy, na **przykład nicienie pasożytnicze, drapieżne roztocze oraz drapieżne i pasożytnicze owady**.

Biologiczna ochrona upraw

W praktyce ochrony roślin wykorzystywane są trzy główne strategie stosowania metod biologicznych tj. klasyczna, augmentatywna i konserwacyjna.

Każda z tych strategii znalazła inne zastosowanie i wykorzystuje różne czynniki biologiczne.

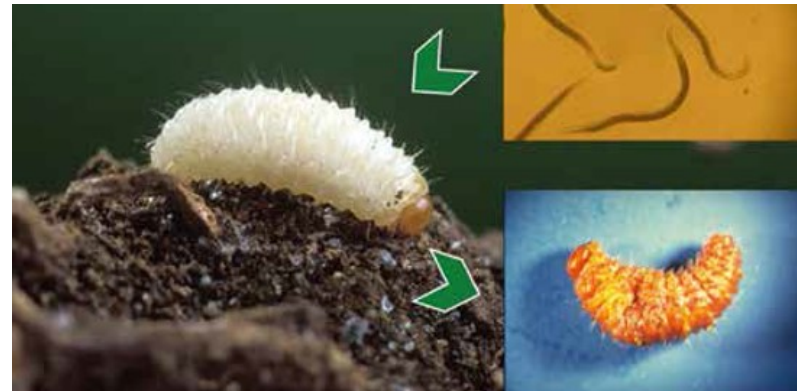
- **Klasyczna metoda biologiczna**
- **Metoda augmentatywna**
- **Metoda konserwacyjna**

Źródło: Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy

Biologiczna ochrona upraw

Klasyczna metoda biologiczna polega na wprowadzaniu do środowiska pożytecznych, **czynników biologicznych** w celu zwalczenia lub istotnego ograniczenia populacji szkodników pochodzenia rodzimego lub obcego. Organizmy te pozyskiwane są zwykle z obszarów **ich naturalnego występowania** i uwalniane na nowych terenach, gdzie spodziewane jest **ich zadomowienie się** oraz **skuteczne utrzymywanie szkodnika na niezagrażającym poziomie**.

Źródło: Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy

Biologiczna ochrona upraw

Metoda augmentatywna polega na **okresowym** wprowadzaniu do upraw pożytecznych mikro- i / lub makroorganizmów pochodzących z **masowej hodowli**. Organizmy te podlegają odpowiedniej formulacji i są dostarczane w formie biopreparatu. W tej strategii działanie czynnika biologicznego **powinno być możliwie natychmiastowe**. Jest to strategia najczęściej stosowana w uprawach komercyjnych (**uprawy pod osłonami, pieczarkarnie, sady oraz niektóre uprawy polowe i leśne**).

Źródło: Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy

Biologiczna ochrona upraw

Metoda konserwacyjna wykorzystuje naturalnie występujące oraz specjalnie wprowadzane na obszary rolnicze i **leśne elementy krajobrazu**, umożliwiające i wzmacniające rozwój populacji pożytecznych organizmów, które naturalnie występują w tych środowiskach. Głównym celem podejmowanych działań jest poprawa jakości środowiska życia tych organizmów **poprzez urozmaicenie krajobrazu**, a w konsekwencji **tworzenie zaciemień i kryjówek, odpowiednich miejsc zimowania oraz zabezpieczenie niezbędnej, różnorodnej bazy pokarmowej dla naturalnie występujących entomofagów**. Bardzo ważnym elementem tej strategii jest racjonalne stosowanie **selektywnych środków chemicznych**, pozwalających na ograniczenie ich negatywnego wpływu na organizmy pożyteczne.

Źródło: Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy

EKOSCHEMAT BIOLOGICZNA OCHRONA UPRAW

Opis zakresu terytorialnego

Z uwagi na to, że produkcja roślin z wykorzystaniem biologicznych metod ochrony wpływa na zachowanie równowagi biologicznej oraz zmniejsza depozycję środków ochrony roślin do środowiska, wskazane jest stosowanie tej interwencji na terenie całego kraju.

Zakres terytorialny: **Na poziomie krajowym**

Opis interwencji

Interwencja polega na zastosowaniu na danej uprawie środka ochrony roślin zawierającego mikroorganizmy jako substancje czynne. Preparaty mikrobiologiczne muszą być zarejestrowane jako środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu z zezwoleniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zabieg chemicznym środkiem ochrony będzie dopuszczony tylko w ostateczności, gdy nie będzie możliwa eliminacja patogenów poprzez preparaty mikrobiologiczne.

Biologiczne środki ochrony roślin można wyszukiwać na dwa sposoby:

- 1. Poprzez **wyszukiwarkę środków ochrony roślin** - po rozwinięciu filtrów, w polu „środek mikrobiologiczny” wybieramy opcję „TAK”.

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin---zastosowanie> •

- 2. Poprzez **rejestr środków ochrony roślin** dostępny na stronie MRiRW <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rejestr-rodkow-ochrony-roslin> •

- W tym celu należy pobrać rejestr środków ochrony roślin (plik MS Excel), otworzyć go i w kolumnie P „Uwagi” wyfiltrować wartość nr 3. Legenda na dole tabeli informuje, że uwaga nr 3 wskazuje, że jest to środek mikrobiologiczny.

Opis interwencji

Obecnie mamy preparaty mikrobiologiczne (tj. zawierających grzyby, bakterie, wirusy), które mogą być zastosowane na uprawach sadowniczych, jagodowych, warzywniczych, polowych.

Zabieg będzie można wykonać na uprawach założonych na wszystkich typach gruntów w tym na drzewach owocowych uprawianych na trwałych użytkach zielonych w systemach rolno-leśnych.

Obecnie brak jest palety biologicznych środków ochrony roślin **umożliwiającej pełną ochronę upraw, dlatego w ramach ekoschematu nie będzie zabronione stosowanie ochrony chemicznej.** Zakłada się, że podstawą do uzyskania **wsparcia będą dowody zakupu biologicznego środka ochrony roślin** oraz **wpisy w ewidencji zabiegów** z której będzie wynikało m.in. na której działce został zastosowany środek ochrony roślin, na jakiej powierzchni, w jakiej dawce. Weryfikacja obejmie zgodność wykonania zabiegu z etykietą instrukcji stosowania danego środka.

Cel interwencji

Celem interwencji jest **ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin**, co będzie miało pozytywny wpływ na **ochronę różnorodności biologicznej** i **zmniejszy depozycję chemicznych środków ochrony roślin do środowiska**.

Wsparcie przyczyni się do złagodzenia trudności występujących przy produkcji roślinnej chronionej biologicznie.

Opis zobowiązań w ramach ekoschematu

Wymagania w ramach interwencji:

Zastosowanie zabiegu ochrony roślin z wykorzystaniem biologicznej ochrony roślin przy użyciu preparatów mikrobiologicznych zgodnie z etykietą danego środka.

Warunki kwalifikowalności

1. Beneficjent **jest posiadaczem gospodarstwa** rolnego położonego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i prowadzi działalność rolniczą
2. Minimalne wymagania: kwalifikujący się obszar gospodarstwa, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o płatności bezpośrednie, **jest nie mniejszy niż 1,00 ha** albo w przypadku rolników posiadających mniej niż 1,00 ha, ale otrzymujących **płatności do zwierząt**, minimalna kwota płatności bezpośrednich, która może zostać im wypłacona wynosi co najmniej **200,00 euro**.
3. Działka deklarowana do wsparcia o minimalnej powierzchni 0,1 ha, musi być położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

Beneficjent: rolnik aktywny zawodowo

Zakres i wysokość wsparcia

Płatność roczna przyznawana do powierzchni gruntów rolnych objętych ekoschematem.

Stawka: 419,64 zł/ha

Szacowana 89,89 EUR/ha x aktualny kurs EUR/Zł (~4,78 zł) = 429,67 zł

Dziękuję za uwagę

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO W BRWINOWIE

www.cdr.gov.pl

ul. Pszczelińska 99, 05-840 Brwinów • tel. 22 729 66 34 do 38, fax 22 729 72 91 • e-mail: sekretariat@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W KRAKOWIE

ul. Meiselsa 1, 31-063 Kraków
tel. 12 424 05 00
fax 12 424 05 05
e-mail: krakow@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W POZNANIU

ul. Winogrady 63, 61-659 Poznań
tel. 61 823 20 81
fax 61 820 19 71
e-mail: poznan@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W RADOMIU

ul. Chorzowska 16/18, 26-600 Radom
tel. 48 365 69 00
fax 48 365 49 70
e-mail: radom@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W WARSZAWIE

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel. 22 623 28 49
tel. 22 623 28 50
e-mail: warszawa@cdr.gov.pl

Doskonalimy kadrę doradztwa rolniczego

Szkolenie uzupełniające dla doradców rolniczych
„Wsparcie doradcze w zakresie ekoschematów”

Obszary z roślinami miododajnymi

www.cdr.gov.pl

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO W BRWINOWIE

WPROWADZENIE

Owady pszczołowate, z pszczołą miodną na czele stanowią nieodłączną część rolnictwa i ogrodnictwa, gdyż **jako zapylacze roślin uprawnych zapewniają uzyskanie wysokich plonów dobrej jakości owoców i nasion.**

Wraz ze zmianą budownictwa wsi oraz wzrostem intensyfikacji rolnictwa nastąpiło poważne uszczuplenie pożytków pszczelich oraz zakłócenie ich harmonizującego z rozwojem rodzin pszczelich rozkładu w czasie.

WPROWADZENIE

Wzbogacanie pożytków pszczelich, pastwisk dla pszczół miodnych i innych owadów pszczołowatych, zwłaszcza przez siew i sadzenie roślinności miododajnej na nieużytkach, przynosi korzyści:

- pszczelarstwu;
- rolnictwu;
- społeczeństwu, gdyż działania takie wpływają na przeciwdziałanie postępującej degradacji środowiska naturalnego.

ZAKRES TERYTORIALNY

Cel wprowadzenia ekoschematu *Obszary z roślinami miododajnymi* –
ochrona różnorodności biologicznej

➔ Zakres terytorialny ekoschematu -
teren całej Polski.

[To zdjęcie](#), autor: Nieznany autor, licencja: [CC BY-SA](#)

OPIS INTERWENCJI

Zachęcanie rolników do tworzenia obszarów z roślinami miododajnymi, stanowiącymi długotrwałe, różnorodne i bezpieczne żerowiska dla pszczoły miodnej i dzikich owadów zapylających.

Obszary takie przyczynią się do ochrony różnorodności biologicznej.

OPIS INTERWENCJI

Interwencja polega na tworzeniu obszarów z roślinami miododajnymi poprzez wysiew mieszanki składającej się z **co najmniej dwóch gatunków** roślin miododajnych z **listy, która nie obejmuje obcych gatunków inwazyjnych.**

WYMAGANIA W RAMACH INTERWENCJI

1. Utworzenie obszaru roślinami miododajnymi przez **wysiew mieszanki** składającej się z **co najmniej dwóch** gatunków roślin miododajnych z określonej listy;
2. Zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym **zakaz wypasu i koszenia**) w terminie **do 31 sierpnia**;
3. **Zakaz stosowania środków ochrony roślin.**

WARUNKI KWALIFIKOWALNOŚCI

Beneficjent ekoschematu: rolnik aktywny zawodowo

1. Beneficjent jest **posiadaczem gospodarstwa rolnego** położonego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i prowadzi działalność rolniczą;
2. Minimalne wymagania: kwalifikujący się obszar gospodarstwa, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o płatności bezpośrednie, **jest nie mniejszy niż 1,00 ha** albo w przypadku rolników posiadających mniej niż 1,00 ha, ale otrzymujących **płatności do zwierząt**, minimalna kwota płatności bezpośrednich, która może zostać im wypłacona wynosi co najmniej **200,00 euro**;
3. Działka deklarowana do wsparcia, o minimalnej powierzchni 0,1 ha, musi być położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

ZAKRES I WYSOKOŚĆ WSPARCIA

➔ Typ płatności

*ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) **art. 31 ust. 7 lit. a.***

Wsparcie dla konkretnego ekoschematu ma formę płatności rocznej do wszystkich kwalifikujących się hektarów objętych zobowiązaniami. Płatności przydzielane są jako: płatności dodatkowe w stosunku do podstawowego wsparcia dochodów.

Płatność roczna przyznawana do powierzchni gruntów ornych, na których realizowany jest ekoschemat.

Stawka: 1 256,77zł/ha

269,21 EUR/ha x aktualny kurs EUR/Zł (~4,78 zł) = 1286,82 zł

DOBRE PRAKTYKI

Lista gatunków roślin miododajnych
(bogatych w pyłek i nektar)

Załącznik nr 5 - Lista gatunków roślin miododajnych (bogatych w pyłek i nektar)

Rośliny miododajne typowo uprawne	Pozostałe (nieuprawne) rośliny miododajne
<ul style="list-style-type: none"> • facelia błękitna (<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.) • gorczyca jasna (<i>Sinapis alba</i> L.) • gryka zwyczajna (<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench) • komonica zwyczajna (<i>Lotus corniculatus</i> L.) • koniczyny (<i>Trifolium</i> spp.) z wyłączeniem koniczyny odstającej (<i>Trifolium patens</i> Schreb.) • lucerny (<i>Medicago</i> spp.) • nostrzyk biały (<i>Melilotus albus</i> Med.) • rzodkiew oleista (<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i> Pers.) • słonecznik zwyczajny (<i>Helianthus annuus</i> L.) • sparceta piaskowa (<i>Onobrychis arenaria</i> (Kit.) DC.) • sparceta siewna (<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.) • wyka kosmata (<i>Vicia villosa</i> Roth.). 	<ul style="list-style-type: none"> • astry (<i>Aster</i> spp.) z wyłączeniem astra nowobelgijskiego (<i>Aster novi-belgii</i> L.) i astra wierzbolistego (<i>Aster xsalignus</i> Willd.) • bodziszek (<i>Geranium</i> spp.) • chabry (<i>Centaurea</i> spp.) • czarnuszki (<i>Nigella</i> spp.) • cząber ogrodowy (<i>Satureja hortensis</i> L.) • czyściec prosty (<i>Stachys recta</i> L.) • driakwie (<i>Scabiosa</i> spp.) • dzielżan jesienny (<i>Helenium autumnale</i> L.) • farbownik lekarski (<i>Anchusa officinalis</i> L.) • kłosowce (<i>Agastache</i> spp.) • kocimiętka (<i>Nepeta</i> spp.) • kolendra siewna (<i>Coriandrum sativum</i> L.) • kosmos pierzastolistny (<i>Cosmos bipinnatus</i> Cav.) • krwawnica pospolita (<i>Lythrum salicaria</i> L.) • lebiodka pospolita (<i>Origanum vulgare</i> L.) • lubczyk ogrodowy (<i>Levisticum officinale</i> Koch) • łyszczec wiechowaty (<i>Gypsophila paniculata</i> Fisch.) • macierzanka piaskowa (<i>Thymus serpyllum</i> L. em. Fr.) • marzymięta grzebieniasta (orzężona) (<i>Elsholtzia ciliata</i> (Thunb.) Hyl.) • mierznica czarna (<i>Ballota nigra</i> L.) • mięty (<i>Mentha</i> spp.) • miłojajek płaskolistny (<i>Eryngium planum</i> L.) • ogórecznik lekarski (<i>Borago officinalis</i> L.) • ostropest plamisty (<i>Silybum marianum</i> (L.) Gaertn.) • ożanka nierównoząbkowa (<i>Teucrium scorodonia</i> L.) • przegorzany (<i>Echinops</i> spp.) • pszczelnik mołdawski (<i>Dracocephalum moldavicum</i> L.) • rezedy (<i>Reseda</i> spp.) • rukiew siewna (<i>Eruca sativa</i> DC.) • serdecznik pospolity (<i>Leonurus cardiaca</i> L.) • stulisz sztywny (<i>Sisymbrium strictissimum</i> L.) • szalwie (<i>Salvia</i> spp.) z wyłączeniem szalwi błyszczącej (<i>S. splendens</i> Sello) • szanta zwyczajna (<i>Marrubium vulgare</i> L.) • szczecie (<i>Dipsacus</i> spp.) • śláz zygmarek (<i>Malva alcea</i> L.) • ślázówka turyngska (<i>Lavatera thuringiaca</i> L.)

DOBRE PRAKTYKI

1. Rośliny miododajne typowo uprawne

- facelia błękitna (*Phacelia tanacetifolia* Benth.)
- gryka zwyczajna (*Fagopyrum esculentum* Moench)
- słonecznik zwyczajny (*Helianthus annuus* L.)
- gorczyca jasna (*Sinapis alba* L.)
- nostrzyk biały (*Melilotus albus* Med.)
- lucerny (*Medicago* spp.)

Uwzględnienie mieszanek roślin miododajnych w płodozmianie rolnym ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju bioróżnorodności.

Rośliny te są zapylane przez pszczoły i inne owady, dzięki czemu uzyskuje się większe plony ich nasion i owoców.

FACELIA BŁĘKITNA – roślina jednoroczna z rodziny faceliowatych.

Dobrze **nadaje się na glebach lekkich**. Najwcześniejsze siewy facelii można wykonać już w marcu, a ostatnie w lipcu. Dla pszczoł mają znaczenie jedynie **siewy do końca** czerwca, zaś późniejsze nadają się na paszę lub na przyoranie. **W miarę późniejszego siewu facelia dostarcza coraz mniej pożytku pszczołom i coraz mniej nasion** .

Wydajność miodowa facelii wynosi od 180 kg/ha na glebach jałowych do **1100 kg/ha na glebach** bardzo urodzajnych. Siew wczesnowiosenny daje 400-500 kg nasion i 250-350 kg surowca miodowego, zaś facelia z siewów w połowie czerwca już tylko 100 kg z 1 ha podczas wydłużonego okres kwitnienia w drugiej połowie sierpnia i we wrześniu.

GRYKA ZWYCZAJNA – roślina roczna z rodziny rdestowatych

Grykę można wysiewać na glebach słabych, piaszczystych lub piaszczysto-gliniastych, ale zasobnych w wodę i w dobrej kulturze. Na glebach żyzniejszych i wilgotnych daje lepsze plony. Gryka jest ciepłolubna, wrażliwa na przymrozki, dlatego wymaga do skiełkowania wysokiej temperatury, w związku z tym należy ją wysiewać dopiero w II i III dekadzie maja.

Poprzez szybkie zacienienie gleby gryka ogranicza występowanie chwastów. Dzięki wydzielaniu przez korzenie związków gryka rozkłada związki wapnia i fosforu. Uprawa gryki zwyczajnej w sposób znaczący poprawia strukturę gleby.

Miododajność - 200 kg/ha; kwiaty nektarują tylko w godzinach przedpołudniowych, gryka ma odkryte nektaryniki , co wpływa na zmienność ilości nektaru

SŁONCZNIK ZWYCZAJNY - roślina jednoroczna lub byliny o wzniesionych, grubych i sztywnych łodygach.

Pod uprawę słonecznika nadają się wszystkie gleby, z wyjątkiem terenów podmokłych i kwaśnych.

Uprawa słonecznika zalecana jest jako przedplon, gdyż korzeń słonecznika zakwasza glebę, aktywując fosfor, a związki znajdujące się na powierzchni liści przedostając się do gleby ograniczają wzrost chwastów.

Wydajność miodowa wynosi do 50kg z ha, pyłkowa do 65kg z ha.

GORCZYCA BIAŁA

Roślina roczna, wysiewana na terenie całej Polski, może być siana bardzo wcześnie, gdyż kiełkowanie zaczyna się już w temperaturze +1 st. C i jest odporna na przymrozki do -6 st. C. Bardzo wrażliwa na suszę. Wymaga gleb gliniastych i gliniasto-piaszczystych zasobnych w wapń. Najlepsze dla gorczycy jest stanowisko po roślinach okopowych.

Gorczyca biała wzbogaca glebę substancją organiczną, poprawiają jej żyzność oraz strukturę. Pomaga zmagazynować składniki zapobiegające ich wypłukiwaniu, a także chronią gleby przed erozją.

Wydajność miodowa rośliny może dochodzić do 160 kg/ha.

Na terenach piaszczystych gorczyca biała nektaruje słabo.

NOSTRZYK BIAŁY – roślina dwuletnia.

Kwitnie od lipca do października. Roślina jest odporna na mróz i suszę.

Porasta słoneczne zbocza, zarośla, rowy, przydroża, aluwia, tereny kolejowe. Nadaje się do rozpowszechniania na glebach suchych i średnio wilgotnych nieużytkach, o wysokim pH, przywracając i podnosząc żyzność gleby.

Wydajność miodowa z 1 ha wynosi 300–600 kg, wydajność pyłkowa 40-90 kg/ha.

Miód nostrzykowy jest jasny, lekko słodki, z delikatnym aromatem wanilii.

LUCERNA SIEWNA – roślina wieloletnia

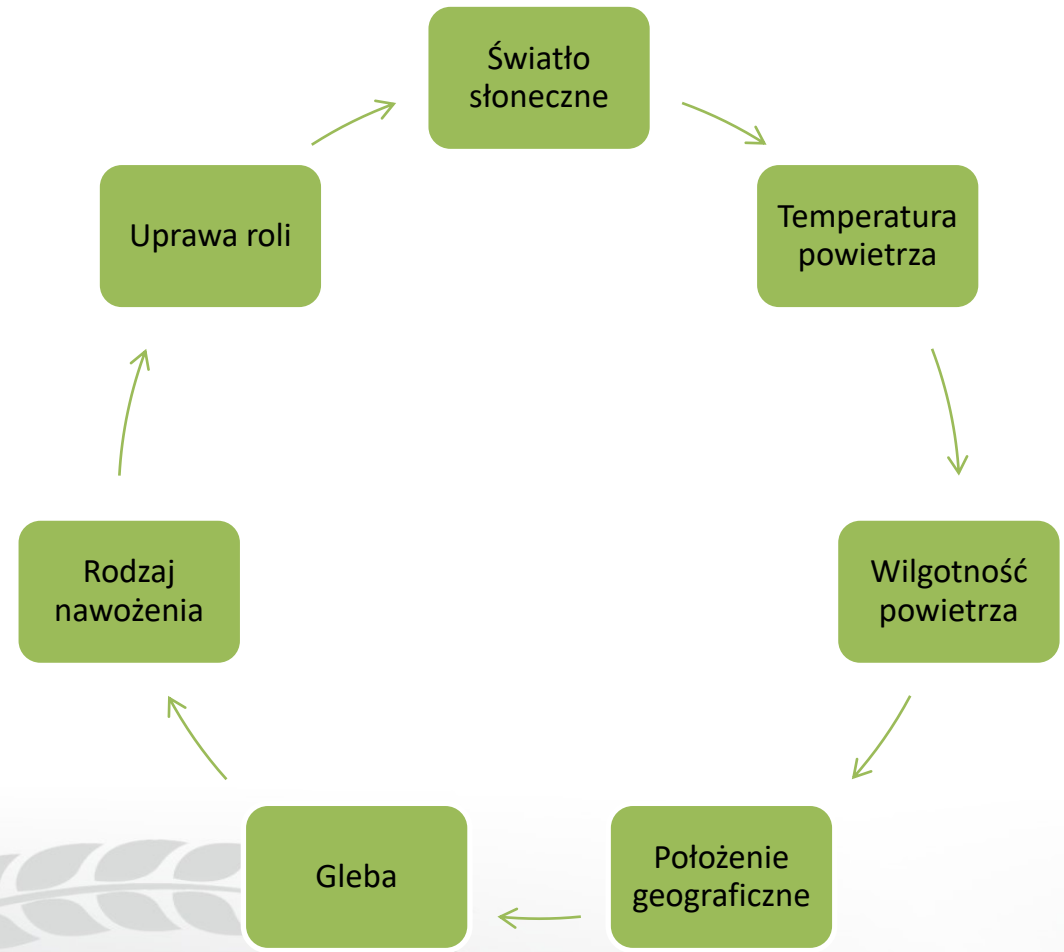

Największy **pożytek pszczołom daje nasienna plantacja lucerny, którą należy zasiać w regionach o dużym nasłonecznieniu na glebach mniej żyznych, ale przepuszczalnych i łatwo nagrzewających się.**

Lucerna sprawdza się jako przedplon dla wielu roślin jarych, np. owsa, kukurydzy, ziemniaków. Lucerna nie powinna być uprawiana po sobie przez kilka lat, gdyż sprzyja to zmęczeniu gleby, tzw. wylucernieniu.

Wydajność miodowa lucerny **wynosi 130-190 kg/ha**. Drugi odrost kwitnie od końca lipca do końca sierpnia i wytwarza o 50% kwiatów mniej, a jego wydajność miodowa wynosi jedynie 50-80kg/ha .

Czynniki wpływające na wydzielanie nektaru

Obszary z roślinami miododajnymi

Inwazyjne gatunki roślin miododajnych

Zagrożenia – wprowadzanie do środowiska gatunków obcych geograficznie, które oddziałują negatywnie na lokalne ekosystemy (ekspansywny rozwój, zajmowanie siedliska gatunków rodzimych).

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody art. 120

„zabrania się wprowadzania do środowiska przyrodniczego oraz przemieszczania w tym środowisku roślin, zwierząt lub grzybów gatunków obcych”.

Wprowadzanie (a także przetrzymywanie, hodowla, rozmnażanie, oferowanie do sprzedaży i zbywanie) gatunków obcych jest zatem ograniczone prawnie i wymaga pozwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

➡ Jednym z aktów wykonawczych do tej ustawy jest

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym.

Inwazyjne gatunki roślin miododajnych

Gatunki miododajne wykazujące cechy gatunków inwazyjnych:

- Trojeść amerykańska;
- Niecierpek gruczołowaty;
- Rdestowiec ostrokończysty;
- Barszcz Sosnowskiego.

Inwazyjne gatunki roślin miododajnych

Cechy inwazyjnych roślin miododajnych:

- Wysoka żywotność;
- Trwałość;
- Brak naturalnych czynników ograniczających liczebność ich populacji;
- Intensywne rozrastanie;
- Tworzenie gęstych zarośli eliminujących mniejsze gatunki roślin.

Dziękuję za uwagę

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO W BRWINOWIE

www.cdr.gov.pl

ul. Pszczelińska 99, 05-840 Brwinów • tel. 22 729 66 34 do 38, fax 22 729 72 91 • e-mail: sekretariat@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W KRAKOWIE

ul. Meiselsa 1, 31-063 Kraków
tel. 12 424 05 00
fax 12 424 05 05
e-mail: krakow@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W POZNANIU

ul. Winogrady 63, 61-659 Poznań
tel. 61 823 20 81
fax 61 820 19 71
e-mail: poznan@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W RADOMIU

ul. Chorzowska 16/18, 26-600 Radom
tel. 48 365 69 00
fax 48 365 49 70
e-mail: radom@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W WARSZAWIE

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel. 22 623 28 49
tel. 22 623 28 50
e-mail: warszawa@cdr.gov.pl

Doskonalimy kadrę doradztwa rolniczego

